21

DE PARTU GEMELLORUM;

DISSERTATIO ANATOMICO-CHIRURGICA,

QUAM, Deo juvante, & Præside M. PETRO SUE, *secundo, antiquo Collegii Præposito & nunc Quæstore, antiquo Scholarum Practicarum Anatomiæ & Chirurgiæ Professore, Regiæ Academiæ Chirurgiæ Consiliario & pro extractis Secretario, in generali Parisiensi Præfecturâ Chirurgo ordinario, nec-non Societatum Academicarum Monspelliensis, Rothomagensis, Divionensis, Lugdunensis, Burdigalensis & Aurelianensis Socio; tueri conabitur* JACOBUS GUILBERT, *Baïocensis, antiquus Nosocomii Charitatis dicti Alumnus, & in alma Universitate Parisiensi Artium Liberalium Magister.*

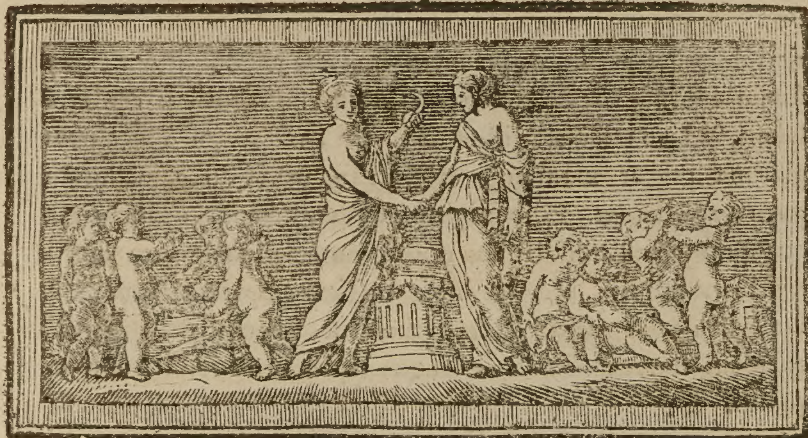
Die 3 mensis Novembris, anno 1787, à sesqui-secundâ post meridiem ad septimam.

PARISIIS,
IN REGIIS CHIRURGORUM SCHOLIS.
PRO ACTU PUBLICO,
ET
MAGISTERII LAUREA.

Typis MICHAELIS LAMBERT, Regii Chirurgiæ Collegii, nec-non Academiæ Typographi, viâ Citharæâ.

M. DCC. LXXXVII.

D. O. M.

DE PARTU GEMELLORUM;

DISSERTATIO ANATOMICO-CHIRURGICA.

MEMORABILE est quod *Medea* apud Euripidem ait : *ter ad clypeum stare malim, quàm semel parere* (1) ; & sanè, quanta sit atro-

(1) ὡς τρὶς ἂν παρ' ἀσπίδα
Στῆναι θέλοιμ' ἂν μᾶλλον, ἢ τεκεῖν ἅπαξ.
Euripid. Med. v. 250 251.

citas dolorum partûs, neque sacræ subjicere possunt litteræ, quæ summas rerum angustias cum parturientium laboribus conferre solent. Sed non sat erat istud malorum, nisi etiam difficultates plurimæ præter naturam, ut sæpè sæpiùs fit in gemellorum partu, accederent. Talibus igitur, quibus ingeniis obviam ire, quantumque ad consolandos misellarum angores in arte obstetriciâ præsidii sit, breviter nunc dispicere operæ pretium est. De partu verò dicturi, necessarium est, ut muliebres partes, quatenùs tractationem hanc tangunt, paucis anatomicis depingamus.

EX ANATOMIA.

Partes genitales mulierum, si anatomicè considerentur, in externas atque internas disponuntur. In arte autem obstetriciâ eæ in pudenda, vaginam, uterum, partesque ab eo dependentes potiùs dividuntur; idque non sine ratione, cum hæc distinctio praxi magis sit consona.

Sub pudendis comprehenduntur regio ossis pubis, cum *monte* sic dicto *Veneris*, labia duo rimam magnam constituentia, inter quæ, versùs superiora clythoris, nymphæ & urethræ orificium, versùs inferiora verò *fossa* navicularis, frænulum ac perineum, adnotantur.

Secunda pars, vagina scilicèt, est canalis membranaceus, teres, valdè expansus, asperus, insignibus plicis ac rugis exaratus, qui uteri osculum amplexus, indè deorsùm & anteriùs tendit, & aperitur in parte inferiori pudendorum, sub urethrâ; membranâ, *hymene* dictâ, dividitur in duas partes, vel si hæc dilacerata est, carunculis myrtiformibus & rugis.

Ad vaginam solâ semper cervice suâ nexus uterus, vesicæ urinariæ & intestino recto adhæret: in pelvi quasi pendulus est; annectitur ope ligamentorum, quæ à dimensione nomen obti-

ftuerunt, *latorum* & *teretium*, five *rotundorum*, à peritonæo productorum. Quæ quidem ligamenta dilatationis atque relaxationis admodùm capacia funt, adeò ut uterus non folùm quoad partem vaginæ, fed extrà pudenda quoque procidere poffit.

Uterus cavum eft vifcus, pyri depreffi magnitudine & formâ donatum. Pars ejus amplior retrorsùm confpicua *fundus*, ftrictior verò & anterior *cervix* nuncupatur. Triangulum æmulatur uteri cavitas, ferè femper unica (1): cervix in orificium oblongum tranfverfumque definit & in vaginâ eum circumcingente infignem prominentiam, *os tincæ* dictam, efformat. Alia fuperiora, minora, lateraliter in fundo uteri patentia, tubis hiant fallopianis foramina.

Duabus conftat uterus membranis, alterâ communi à peritonæo fubminiftratâ, alterâ propriâ, & textu prætereà fpongiofo, multis pervio cellulis, non folùm vafis nonnullisque carneis fibris implexis, fed etiam extrinfecùs coopertis, quæ, quia in fundo uteri præcipuè validiores funt, *Ruifchyus* (2) & poft illum plures Anatomiftæ (3), pro peculiari ejufdem vifceris mufculo ibidem habuerunt & defcripferunt.

Totum uteri orificium, licèt ex uno *faltem* canali conftet, perfæpè tamen hic canalis, versùs vaginam refpiciens, ità aperitur,

---

(1) Duo exempla uteri divifi, cujus cavitas fepto medio dividebatur, recenfet *Riolanus* Anthropograph. cap. 31.

(2) Tract. de mufculo in fundo uteri reperto, cum doctrinâ de fecundinarum extractione.

(3) Anno 1753, clar. M. *Sue*, Anatomiæ in fcholis Profeffor regius, coram Academ. Reg. Scient. differtationem legit in quâ, differentiis uteri diverfis in ætatibus catutis, in ejufdem variis regionibus demonftravit reperiri plures mufculos fibrasque carnofas peculiares.

ut digiti quidem apex huic immitti, aſt non, ob reliqui canalis clauſulam, in ipſam uteri cavitatem introduci poſſit. Sæpiùs verò etiam totus orificii canalis ità apertus eſt, præſertìm ſub fine graviditatis, ut digitus per illum in ipſam uteri cavitatem penetrare poſſit. Hìnc omninò in priori caſu orificium uteri ſaltem externum dilatatum, in poſteriori verò & externum & internum uteri orificium ſimul apertum eſſe in aprico eſt (1).

Sanguiferis, lymphaticis, nerveisque vaſis alluitur matrix; ex aortâ, ex hypogaſtricis, hemorrhoïdalibuſque prodeunt arteriæ, plexus anaſtomoſesque inter ſe mirum in modum conficientes; venæ eadem ac arteriæ adipiſcuntur nomina: lymphaticorum huc uſquè minimè noſcuntur vaſorum progreſſus & origo; ſacri intercoſtalesque nervi hypogaſtricum efformantes plexum, per plures impertiuntur utero ramulos, intrà viſceris ſubſtantiam ità intricatos, ut maximâ irritabilitate, quæ contractionis aculeus eſt, potiatur matrix.

De tubis fallopianis, ovariis, chorio & amnio, membranis fœtum involventibus, de placentâ aliisque ad partium muliebrium Anatomiam pertinentibus, hìc diſſerere ſpontè omittimus. Interroganti cuique reſponſio pro viribus dabitur.

Cæterùm notandum eſt partes genitales, in muliere ſicut & in viro, multis glandulis ſebaceis eſſe præditas, quas vocat *Heiſterus* corpora globoſa, mucum illum ſecernentia, quo uteri orificium ſemper, ſed præcipuè partûs tempore, irroratur (2).

Quemadmodùm uniûs fœtûs ſic & duorum ſeu gemellorum accidit conceptio, exceptis quibuſdam rerum differentiis, relativè ad fœtuum volumen, ad placentam, &c. Una ſaltem, uti ordina-

---

(1) Vid. Deventer., L. C. cap. 13. p. m. 52.

(2) Vid. compend. Anat. §. 236, p. m. 104.

riò videre est, par gemellis efficitur placenta; nonnunquàm tamen quilibet gemellorum suum proprium placentæ orbem habet, hoc verò cum discrimine, quod binæ tunc placentæ non exactè rotundæ, sed una præ alterâ figurâ magis ovali sese sistat. Dùm autem quivis gemellorum peculiaribus gaudet cuticulis & membranis, placentæ nexis, linea in medio adnotatur, quâ hæ duo placentæ, licèt junctæ, facilè discerni possunt.

Ex his concludi debet, quemvis gemellum peculiarem habere funiculum umbilicalem, quemvis suis propriis cuticulis & aquis circumdatum esse atque inclusum.

É CHIRURGIA.

Mense graviditatis nono abeunte, aut ineunte decimo, ad contractionem irritabilitate sibi propriâ stimulatus uterus, summis viribus agit in fœtum; undique comprimitur ipse, uteri expanditur orificium, membranis ruptis effluxisque aquis lubricatur meatus, & matricis energiâ, faventibus musculis, adauctâ, foràs, nullâ adhibitâ arte, projicitur infans. Naturalis felixque tunc dicitur partus, qui idem esse potest, sive unicus sit infans, sive duo sint. Sed proh dolor! Quàm sæpissimè delusa obstaculisque impar, ad scopum desideratum attingere nequit Natura!

Specialia debemus primò assignare signa quæ gemellorum gestationem manifestant, licèt obscura & minimè certa: hæc præ aliis referri merentur.

1°. Gravidæ venter admodùm extensus, circà hypocondria insolitè expansus, circà umbilicum verò magis planus est.

2°. Linea ab umbilico usquè ad pubem ventri impressa, & in casu plurium fœtuum magis distincta, ventrem in duas quasi partes dividit.

3°. Sensatio motûs ab interioribus itidem ad exteriora vergens, fœtum sese notabiliter moventem exhibens, in uno eodemque momento, pluribus in locis, ac quovis præcipuè latere eâdem vi à muliere gravidâ percipitur.

4°. Pedes, femora, immò & genitalia tumore œdematoso plerùmque turgent.

Signa hæc simul sumpta, si adsunt, quanquam præsentiam gemellorum indicent, ab eorum tamen absentiâ ad gemellorum absentiam non concludendum; undè optimo jure asserit *Vanhorn* (1) neminem gestationem gemellorum certò asserere posse, usquè dùm eorum unus in lucem editus fuerit. « Scilicèt tunc demùm, inquit, ex ventris mole insigni, ulteriùs » subsistente, ac corpore quodam magno, duro, intùs con- » tento, præcipuè verò ex aquis ad partum aliis sese sistentibus, » ut ex fœtu inibi natante, certissimum alteriûs quoque infantis » præsentiæ desumitur signum. »

Cujuslibet gemellorum situs in utero, durante graviditate, idem est ac ille qui notatur, quandò unicus adest infans, ità quidem ut alter alteri sæpè sæpiùs incumbat, sed ambo lateraliter nonnunquàm appositi sint. Quilibet hìnc quoque, versùs graviditatis finem, capite reliquis sui corporis partibus graviori, inferiora imò & orificium uteri pedetentìm petit. Verùm, cùm superior ossium pelvis apertura non ità expansa sit, ut binis capitibus intreitum simul concedere possit, hìnc uniûs caput superiùs, alteriûs autem inferiùs positum est, & hoc modo sibi invicem impedimento sunt, quòminùs perpendiculariter sese sistere possint, sed potiùs obliquè positi, præternaturali partui, qui gemellis

(1) Vid. Vanhorn. obs. III. lib. de obstetr.

ferè

ferè semper proprius est, occasionem præbeant (1).

Partus gemellorum easdem ferè admittit divisiones ac partus naturalis, sive ille quo infans citò, tutò, & absque alio aut saltem perpauco quàm Naturæ adjumento, in lucem prodit. Nimirùm vel est, 1°. partus planè naturalis, quandò scilicet utrique gemellorum, capite prævio ac in rectâ lineâ siti, unus post alterum, nascuntur; vel 2°. ex naturali & præternaturali componitur partus, quandò nempè gemellorum vel primus vel secundus naturali modo expellitur, alter verò, sive primus, sive secundus sit, pedibus aut alio sui corporis membro præternaturaliter sese sistit: vel 3°. planè præternaturalis est partus, dùm & primus & secundus infans talem vitiatum habent situm, quem Naturæ vires atque nixus minimè corrigere, sed sola obstetricis manus meliorem reddere, ac ad eductionem per pedes aptum efficere possit.

Hæc sunt, juxtà celeb. Artis obstetriciæ Magist. *Deleurye* (2), sequentia signa specialia, quæ, licèt dubia, gemellorum partum prænuntiant. Difficulter admodùm dilatatur uteri orificium; motus à matre persentiti vividissimi & cum maximo dolore sunt: saccus aquas continens semper planus est; extracti primi infantis exiguitas, debilitas, rarum fluidum effusum, applicatio manûs super mulieris hypogastricam regionem sat superque docent alteriûs infantis præsentiam, præsertìm quandò his adduntur signis ea quæ superiùs, pro gemellorum gestatione determinandâ, assignata fuerunt.

Prognosis partûs gemellorum, pro variâ ejus specie, differt. Si planè naturalis est, soliûs Naturæ viribus legitimisque do-

---

(1) Vid. Levret, essai sur l'abus des règles générales, &c. *in*-8°. pag. 99.

(2) Vid. Deleurye, traité des accouchemens, §. 771 & suiv.

loribus ità feliciter abſolvitur, ut infantes ſani vegetique in lucem prodeant, ac mater puerperium, nullis accidentibus periculoſis vexatum, ſuſtineat. Si verò ex naturali & præternaturali compoſitus eſt partus, tunc manum obſtetricis requirit: immò & infans & puerpera perſæpè gravia, ſed rarò lethalia, ſymptomata experiuntur. Planè autem præternaturalis geminorum partus, cùm duplex ſit, duplo quoque prognoſim reddit graviorem.

Cæterùm & id quoad prognoſim partûs gemellorum notari meretur, quod veteres atque etiam recentiores quidam obſtetricantes, præcipuè verò obſtetrices, Matronæ, eam in vulgus ſparſerint opinionem, quod gemelli rarò vitales atque vegeti in lucem edantur: imò quod unus ex illis, imprimìs verò ultimè natus, vitam ſuam non multos ad dies, multò minùs ad plures annos trahat. Verùm enim verò, licèt opinio hæc obſervationum teſtimoniis ſuffulta videatur, ejus tamen certitudo quærenda eſt tùm in minori ſanitate, quâ unus geminorum præ altero fruitur, ſicque debiliore corporis robore præditus eſt, tùm quoque in erroribus quos obſtetrices in eorum partûs directione commiſerunt, & hodie adhuc committunt, utì hoc ex verâ methodo ejuſmodi partum adjuvandi, quæ nunc tradenda, clariùs patebit.

In primo caſu, id eſt, in partu omninò naturali, ſi uterque infans naturalem quoque habeat ſitum in utero, ſi unus capite prævio atque rectâ lineâ ad orificium deſcendat, parturiens in lecto (1), vel in ſellâ obſtetricali ( ), doloribus partûs tactu

---

(1) De lecti compoſitione pro partu facilitando. Vid. *Dionis*, Traité des Accouchemens, lib. 3. cap. 3. & Vanhoorn, part. 1. cap. 11.

(2) De ſellâ obſtetricali, vid. Deventer obſerv. ſur les accouchemens, cap. 26. p. 108. pl. 11.

recognitis, insideat; aere retento abdomen omnibus viribus deprimat, ac si alvum per aliquot dies constipatum deponere vellet. Obstetricans intereà butyri portionem orificii aperturæ nonnunquam immittat, quò eam majori extensioni aptiorem reddat. Ne verò forti parturientis depressione procidentia ejus ani accidat, sphincterem linteo duplo quovis præsente dolore reprimere, quantùm possibile, bonum est. Hæc tamdiù continuentur, usquè dùm partûs ad finem properantis signa dentur, id est, usque dùm dolores frequentiâ & vi magis magisque aucti orificii uterini totam dilatationem procrearint; usquè dùm membranæ, aquis turgidæ & expansæ, totum vaginæ cavum adimpleant; usquè dùm tandem caput uniûs infantis inferiori pelvis aperturæ insistens, membranis ruptis, aquis effluxis, in vaginæ introitu jam existat.

Tunc, nullo licèt urgente dolore, tamen ne infans in terram inopinato lapsu ruat, semper una vel altera obstetricantis manus propinqua sit capiti, ut quandò hoc, adauctâ dolorum vi, in lucem prodire incipit, utrisque manibus lateraliter apprehensum, uno tractu ad scapulas usquè, posteà & totum ejus reliquum corpus extrahatur. Ne verò subsequens statim sanguinis & residuarum aquarum invicem permixta copia ori infantis influat, hic, lateraliter facie suâ versùs obstetricantem collocatâ, gremio hujus imponatur; funiculus deindè umbilicalis bis ligetur (1), & inter hancce duplicem ligaturam decidatur.

Hæc omnia & ipsæ obstetrices ritè quidem absolvunt. Sed ut rectè observat *Joh. Guillaume Hesse* (2), earum nonnullæ,

---

(1) Duplicem hanc ligaturam inutilem prorsùs pronunciant quidam auctores, ligaturam à parte infantis sufficientem judicantes.

(2) Differt. Medica inaug. partum gemellorum exhibens. *in*-4°. 1740. Argent.

ratione temporis, quo placenta primi gemellorum educenda venit, peccant, dùm fœtu hocce in lucem edito, mediante funiculo umbilicali, ſtatim ejus placentam educunt, non perpendentes quod quilibet gemellorum propriam placentam, nunc ab alterâ diſtinctam, nunc cum eâ conjunctam poſſideat (1), nec non quod placentæ ab utero ſeparatæ extractionem copioſus lochiorum fluxus preſſo pede inſequatur, imò quod poſt placentæ eductionem, remanente adhuc in utero fœtu, ſanguinis circulus è matre in fœtum & vice verſâ momento citiùs ceſſet, fœtus indè vitâ privetur, & hæmorrhagia ſubſequens ac ſibi relicta, parturienti abſolutè lethalis, tamdiù ſiſti nequeat, quamdiù uterus, ob fœtum inibi contentum, à contractione, ceu hujus hæmorrhagiæ unico remedio, impeditur. Indè per ſe patet quod in partu gemellorum placenta primò nati nullatenùs movenda ſit, antequàm alter eorum in lucem prodierit.

Alia eſt obſtetricum in hoc caſu conſuetudo vitioſa, quæ cenſuram meretur. Quandò placentam primi geminorum non educunt, ejus funiculum umbilicalem parturientis femori alligant, ne, inquiunt, ſpontè in uterum ſeſe retrahat. Talis alligatio in eductione ſecundi geminorum manui obſtetricantis non leve ſæpè objicit impedimentum. Meliùs ergò agunt illi qui funiculum probè alligatum, liberè quaſi fluctuantem, ſibimet relinquunt, quò in alterius infantis extractione, nunc hùc, nunc illùc, moveri poſſit.

Quod verò ad partum alteriùs infantis attinet, maximus adhùc ab obſtetricibus committitur error, quæ hujus partûs negotium, abſolutè & nullâ adhibitâ diſtinctione, ſolis Naturæ

---

(1) De hoc errore vid. Mem. de l'Académie Royale des Sciences, année 1727, hiſt. pag. 15.

niſibus abſolvendum relinquunt (1). Recentiores quidem obſtetricantes, experientiâ ſuffulti, optimè aſſerunt hanc methodum eo in caſu locum obtinere poſſe, in quo geminorum ſecundus, capite prævio & perpendiculariter ſeſe ſiſtens, à doloribus, ſine temporis morâ & de novo tam validis quàm repetitis, citòque ſeſe ſubſequentibus, præcipiti quaſi niſu per pelvim & genitalia expellitur. Quandò autem gemellorum alter, capite quidem prævio, ſed à lineâ rectâ, utì plerùmque contingit, pauliſper devio ſeſe oſtendit, inſuperque dolores aut penitùs ceſſant, aut admodùm debiles & tardi ſunt, tunc in cunctatione ſpes omnis ponenda, licèt nonnulli in hoc caſu infantis extractionem per ſic dictam *verſionem* Naturæ niſibus, ſeriùs nonnunquàm accidentibus, præferendam eſſe ſtatuant. Hùc accedit quod illo temporis ſpatio, quod inter partum primi infantis & dolores ad ſecundum partum neceſſarios intercedit, uteri orificium introitusque vaginæ ità ſeſe conſtringant, ut dolores eâdem vi agere, & haſce partes denuò aperire, hìnc parturientem novis quoque cruciatibus vexare debeant (2).

Verſio infantis conſiſtit in ejuſdem per pedes ex utero extractione. Hæc verò extractio, quandòque neceſſaria in quovis gemellorum partu, ſic perficitur. Manus ductu placido vaginæ & utero per hujus orificium immittenda; membranæ fœtum ambientes, ſpontè nondùm ſi non ruptæ fuerunt, unguibus pertundendæ, & in aperturam illicò manus intromitti debet, ut totalis aquarum inſequens effluxus, quantum fieri poteſt, impediatur. Si verò aquæ jam effluxæ ſunt, ac aliud membrum quàm caput ſeſe ſiſtit, tunc manus ab illo membro ad pedes

(1) Vid. J. Burton, ſyſtême nouveau & complet de l'Art des Accouchemens, tom. 1. p. 213.

(2) Vid. Levret. oper. jam citat. art. 9. pag. 140 & ſuiv.

ufquè ducenda venit, & à corpore infantis nunquàm removenda, multò minùs fuprà membranarum refiduum ponenda, ne hujus fortis attractio placentam præmaturè ab utero avertat, ac hæmorragiam producat; aut ubi gemelli adfunt, ne pedes fecundi infantis loco primi amplectantur, ac verfio indè & eductio primi infantis impoffibilis reddatur, vel pedes fecundi infantis vi abrumpantur.

Invento pedum uno, tentandum an uniûs hujusce pedis attractione, totum infantis corpus verti & hic pes per uteri orificium ad vaginam ufquè educi poffit. Si refiftentia notabilis hoc impedit, alter quoque pes quærendus ac priori approximandus eft, & tunc verfio facilior & eductio felicior contingunt.

Fœtu ad nates ufque educto, obfervandum an non funiculus medius inter illas per dorfum vel placentam vergat, utpotè quo in cafu ille indè removendus eft, ne in ulteriore eductione vel nimis tenfus rumpatur, vel tenfioni refiftens placentam avellat & hæmorrhagiam enormem inducat. Si dorfo fuo incumbit infans, in abdomen verfandus eft, antequàm educatur, ne, quandò caput extrahendum venit, hoc cum fuo mento offibus pubis affixum hæreat. Tunc fœtûs, utrifque manibus circà coxas prehenfi, abdomen, pectus, brachia cum capite, uno ductu primò versùs inferiora, mox hàc illàc titubando extrahuntur. Quandò verò refiftentia capitis nimia hoc impedit, tunc neceffitas, fuprema lex, brachiorum uniûs poft alterum eductionem imperat, fuadetque ut digitis uniûs manûs ori infanti immiffis, alteriûs verò collo circumdatis, caput eodem modo educatur. Imò, fi & hâc ratione caput eliminari nequit, eodem quidem modo manus applicandæ; fed tunc non in collum trahendum: potiùs occiput deorfum, quantùm poffibile, premendum, ac alterâ manu maxilla inferior infantis attrahenda, ut ità facie pronâ nafcatur.

In geminorum partu mixto, id eſt, ex naturali & præternaturali compoſito, diſtinguendum 1°. nùm prior capite & poſterior pedibus præviis, 2°. an prior pedibus & poſterior capite partui ſeſe ſiſtant. Si prior geminorum primùm capite prodit, eâdem operandi methodo utendum eſt, quæ ſuperiùs expoſita fuit. Quandò autem ſecundum fœtum per ejus membranas pedes exhibere tactu obſervatur, tunc membranæ ſine morâ dilacerandæ, ambo pedes ſimul & ſemel comprehendi debent & unà reliquum totum infantis corpus cùm placentis educendum eſt.

Quandò primus gemellorum non uno ſaltem pede, ſed unà cum funiculo umbilicali propendulus ſeſe ſiſtit, ejus extractio eò citiùs abſolvenda, quò levior etiam funiculi compreſſio fœtus mortem minatur. Hìnc in extractione ſummoperè attendendum, ne manus infantis corpori funiculum apprimant; & tentandum eſt an non, mediante illo unico ſeſe ſiſtente pede, fœtûs extractio ad coxas uſquè perfici poſſit, utì hoc, ſi pedum alter proprio abdomini incumbit, quotidiè & facilè contingit. Sin verò in ipſomet extractionis hujus ductu, notabilis ſentitur reſiſtentia ab altero pede, proprio abdomini non incumbente, ſed vel tranſversìm ſito, vel ſuprà oſſa pubis poſito, tunc idem quærendus & primò apponendus eſt, quò poſteà ambobus ſimul atque ſemel prehenſis, ulteriori totius infantis extractione jam deſcriptâ optatus finis adimpleri poſſit.

Quandò denique utrique gemini ſitum præternaturalem habent, tunc & quilibet vertendus, iiſque ſecundùm cautelas quas modò exhibuimus ſuccurrendum eſt, cavendo præſertìm ne membri unius pro alteriûs membris attrahantur, quod, attentione, tactu delicatiori, & experientiâ præſertìm facilè vitatur.

Peractâ gemellorum extractione, utriûſque placentæ eductioni ſtudendum eſt. Cùm nulla ſigna proſtent an illæ ſeparatæ,

an conjunctæ ſint, utraque ſimul eliminanda eſt. Nimirùm funiculi bini umbilicales manu apprehendendi, cirri inſtar invicem contorquendi, ac in utrumque latus movendi ſunt, ut quælibet placenta ab utero ſeparata, eò meliùs ductum funiculi extrorsùm ſequatur.

Quænam diæta à puerperâ obſervanda ſit, hìc adjicere & docere ſuperfluum foret. Cùm partum gemellorum copioſus admodùm lochiorum fluxus ſemper excipiat, puerpera caveat ne contrà res ſex non-naturales, quas quidem ſpecialiter pertractare inſtituti ratio non permittit, peccet: imprimis ſi ipſa gemellis natis mammas non præbet, eas probè obſervet, ne febre lacteâ correpta, ob præmaturum eſculentorum largioremque uſum, febris ut plurimùm continuæ, purpurâ, albâ vel rubrâ comitatæ, ineat diſcrimen.

